

BROŠURA

O USTAVNOM ZAKONU O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA

EU PROJEKT
POTPORA UČINKOVITOJ
PROVEDBI USTAVNOG
ZAKONA O PRAVIMA
NACIONALNIH MANJINA

WYG savjetovanje d.o.o.,
Zagreb

Teched
CONSULTING SERVICES

Teched savjetodavne
usluge d.o.o. Zagreb

Ministarstvo uprave

SADRŽAJ

OSTVARIVANJE I ZAŠTITA PRAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U RH	3
USTAVNOPRAVNI OKVIR ZA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U RH	6
USTAVNI ZAKON O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA	7
PRAĆENJE I ANALIZIRANJE OSTVARIVANJA PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA UPRAVE	10
PREGLED PROPISA ZA PRAĆENJE I ANALIZIRANJE OSTVARIVANJA PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA UPRAVE	12
NOVI E-SUSTAV ZA PRAĆENJE PROVEDBE USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA UPRAVE	18

Projekt je financiran sredstvima Europske unije. Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost WYG SAVJETOVANJE d.o.o. i TECHED SAVJETODAVNE USLUGE d.o.o. i ne odražava nužno gledišta Europske unije.

BROŠURA
O USTAVNOM
ZAKONU O PRAVIMA
NACIONALNIH
MANJINA

Prava pripadnika nacionalnih manjina su sastavni dio ljudskih prava.

Opća načela i standardi zaštite temeljnih ljudskih prava primjenjuju se i na zaštitu pripadnika nacionalnih manjina te ostvarivanje njihovih specifičnih prava.

Prava pripadnika nacionalnih manjina moguće je odrediti kao skup posebnih prava koje služe zaštiti, očuvanju i unapređenju nacionalnih ili etničkih, kulturnih, jezičnih, vjerskih i drugih identiteta i posebnosti pripadnika nacionalnih manjina i manjinskih skupina te ostvarivanju njihovog punog uključivanja i integracije u društveni, gospodarski, politički i kulturni život.

OSTVARIVANJE I ZAŠTITA PRAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U RH

Ostvarivanje i zaštita specifičnih prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj uređeni su i zajamčeni Ustavom Republike Hrvatske, Ustavnim zakonom o pravima i posebnim zakonima, kao i međunarodnim, formalno pravno obvezujućim i neobvezujućim, standardima i instrumentima zaštite ljudskih i manjinskih prava koji su ugrađeni u nacionalne propise.

„Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava“ (čl. 141. Ustav RH).

Republika Hrvatske je stranka ključnih međunarodnih multilateralnih ugovora za zaštitu ljudskih i specifičnih manjinskih prava koji su usvojeni pod okriljem organizacije Ujedinjenih naroda (UN) i Vijeća Europe (VE).

Osim međunarodnih multilateralnih ugovora, Republika Hrvatska je i stranka bilateralnih ugovora o međusobnoj zaštiti nacionalnih manjina ili ugovora od značaja za zaštitu pojedinih manjinskih prava koji su zaključeni s Mađarskom, Italijom, Srbijom i Crnom Gorom, Makedonijom, Crnom Gorom te Češkom i Austrijom.

Kao članica organizacije UN i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), Republika Hrvatska se u području izrade i planiranja nacionalnih politika za unaprjeđenje prava i položaja pripadnika nacionalnih manjina odgovarajuće oslanja i na instrumente za zaštitu ljudskih prava prihvaćene pod okriljem tih organizacija koji nemaju pravnu snagu međunarodnih ugovora. Inače, ti instrumenti predstavljaju široko prihvaćene standarde i preporuke za uređivanje i razradu prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina u državama članicama UN-a i OESS-a.

Pregled značajnih ugovora kojima je Republike Hrvatska pristupila pod okriljem UN-a i VE

Ujedinjeni narodi:

- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima
- Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima
- Drugi Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima
- Konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije
- Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima
- Konvencija UNESCO-a protiv diskriminacije u obrazovanju
- Konvencija protiv torture
- Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena
- Konvencija o pravima djeteta

VIJEĆE EUROPE:

- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda s dodatnim protokolima
- Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina
- Europska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima

Pregled značajnih međunarodnih (neugovornih) instrumenata koji nemaju pravnu snagu međunarodnih ugovora

Ujedinjeni narodi:

- Opća deklaracija o pravima čovjeka
- Deklaracija o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama

Organizacija za europsku sigurnost i suradnju / Visoki povjerenik za prava nacionalnih manjina OEES-a:

- Haške preporuke o pravu nacionalnih manjina na obrazovanje
- Preporuke iz Osla o pravu nacionalnih manjina na uporabu vlastitog jezika
- Preporuke iz Lunda o učinkovitu sudjelovanju nacionalnih manjina u javnom životu
- Smjernice o uporabi manjinskih jezika u elektroničkim medijima
- Preporuke za rad policije u multietničkim društvima
- Preporuke iz Bolzana/Bozena o nacionalnim manjinama u međudržavnim odnosima
- Smjernice iz Ljubljane o integraciji raznolikih društava

USTAVNOPRAVNI OKVIR ZA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U RH

- **Ustavom Republike Hrvatske** jamči se ravnopravnost građana koji pripadaju nacionalnim manjinama s pripadnicima većinskog naroda. Ustav propisuje da se ravnopravnost i zaštita prava nacionalnih manjina uređuje ustavnim zakonom. Pripadnicima svih nacionalnih manjina jamči se sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija. Ustav uređuje i mogućnost da se pripadnicima nacionalnih manjina, pored općeg biračkog prava, zakonom osigura pravo izbora svojih zastupnika u Hrvatski sabor.

U Izvorišnim osnovama Ustava Republike Hrvatske izrijekom su navedene 22 nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj: Srbi, Česi, Slovaci, Talijani, Mađari, Židovi, Nijemci, Austrijanci, Ukrajinci, Rusini, Bošnjaci, Slovenci, Crnogorci, Makedonci, Rusi, Bugari, Poljaci, Romi, Rumunji, Turci, Vlasi i Albanci.

- **Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina** (UZPNM) sveobuhvatno su uređeni ostvarivanje i zaštita prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Ostvarivanje manjinskih prava koja su uređena UZPNM-om detaljnije je razrađeno posebnim zakonima.

Sukladno Ustavu, UZPNM je organski zakon kojim su uređena prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i donosi se dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika u Hrvatskom saboru. (članak 83. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske)

- **Posebni zakoni** kojima se razrađuje ostvarivanje pojedinih prava pripadnika nacionalnih manjina su Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj; Zakon o odgoju i obrazovanju pripadnika nacionalnih manjina; te Zakon o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, kao i ostali zakoni kojima se uređuju različita područja društvenih odnosa u Republici Hrvatskoj, a čije se odredbe odnose na ostvarivanje manjinskih prava.

USTAVNI ZAKON O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina stupio je na snagu u prosincu 2002.

Donošenjem UZPNM stvoren je sveobuhvatni nacionalni pravni okvir za ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

U skladu s Ustavom te odgovarajućim međunarodnim standardima i instrumentima zaštite ljudskih prava, Republika Hrvatska se donošenjem UZPNM-a obvezala na poštivanje i zaštitu prava nacionalnih manjina i drugih temeljnih prava i sloboda čovjeka i građanina, vladavine prava i svih ostalih najviših vrednota svog ustavnog i međunarodnog pravnog poretka svim svojim državljanima.

UZPNM-om je utvrđeno da su prava i slobode osoba koje pripadaju nacionalnim manjinama temeljna ljudska prava i slobode.

UZPNM-om su prihvaćena i utvrđena opća načela zaštite nacionalnih manjina: zaštita i poštovanje temeljnih ljudskih prava, jednakost i nediskriminacija u pristupu pravima i jednaka pravna zaštita, te uređivanje i provođenje posebnih mjera u korist pripadnika nacionalnih manjina.

UZPNM određuje nacionalnu manjinu kao skupinu hrvatskih državljana čiji pripadnici su tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja.

UZPNM-om je uređeno da se prava i slobode nacionalnih manjina ostvaruju samostalno i u zajednici s drugim pripadnicima iste manjine ili drugih manjina. Ostvarivanje pojedinih manjinskih prava i sloboda može ovisiti o brojčanoj zastupljenosti pripadnika neke manjine na razini države ili na nekom njenom području, stečenim pravima i međunarodnim ugovorima.

Prava i slobode pripadnika nacionalnih manjina zajamčeni UZPNM-om

- pravo na slobodno izjašnjavanje o pripadnosti nekoj nacionalnoj manjini u Republici Hrvatskoj (čl.4.st.1.)
- pravo na uporabu svog imena i prezimena na jeziku kojim se služe te da ono bude službeno priznato njima i njihovoj djeci upisom u matične knjige i druge službene isprave (čl.9.st.1.)
- pravo da im se obrazac osobne iskaznice tiska i popunjava i na jeziku i pismu kojim se služe (čl.9.st.2.)
- pravo na služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi (čl.10.,12. i 13.)
- pravo na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe (čl.11.)
- pravo na uporabu svojih znamenja i simbola (čl.14.)
- pravo na ostvarivanje kulturne autonomije održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture te očuvanjem i zaštitom svojih kulturnih dobara i tradicije (čl.15. i 16.);
- pravo na očitovanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere (čl.16.st.4.)
- pravo na pristup sredstvima javnoga priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnoga priopćavanja (primanje i širenje informacija) na jeziku i pismu kojim se služe (čl.17. i 18.)
- pravo na samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa (čl.15.st.1.-3.)
- pravo na zastupljenost u Hrvatskom saboru (čl.19.)
- pravo na zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (čl.20. i 21.)
- pravo na zastupljenost u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima (čl.22.st.2.i 4.)
- zastupljenost u izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (čl.22.st.1.)
- pravo na zastupljenost u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (čl.22.st.3. i 4.)
- pravo na sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima preko vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (čl.23.-34.)
- pravo na zaštitu od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda (čl.7. točka 10.)

Nadzor nad ostvarivanjem prava i sloboda nacionalnih manjina provode tijela državne uprave u pitanjima iz svog djelokruga.

Rad tijela državne uprave u primjeni zakona kojima su uređena prava i slobode nacionalnih manjina usklađuje Vlada Republike Hrvatske, koja najmanje jednom godišnje podnosi Hrvatskom saboru izvješće o provedbi UZPNM-a i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina. Nositelj i koordinator izrade godišnjih izvješća je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

U okviru godišnjih izvješća o provedbi UZPNM-a i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za potrebe nacionalnih manjina posebno se prate pitanja vezana uz:

- ostvarivanje prava na ravnopravnu službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina
- očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina
- odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina
- očitovanje svoje vjere i osnivanje vjerskih zajednica
- pristup sredstvima javnog priopćavanja
- ostvarivanje kulturne autonomije
- ostvarivanje zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru; tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima; te u predstavničkim, izvršnim i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- djelovanje vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
- aktivnosti Savjeta za nacionalne manjine

Podaci i informacije prikupljeni praćenjem provedbe UZPNM-a, koriste se i pri izradi periodičnih državnih izvješća o provedbi međunarodnih multilateralnih ugovora za zaštitu ljudskih i specifičnih manjinskih prava, poput redovitih izvješća o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i Povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima Vijeća Europe, sukladno obvezama preuzetim pristupanjem Republike Hrvatske tim ugovorima.

PRAĆENJE I ANALIZIRANJE OSTVARIVANJA PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA UPRAVE

U procesu praćenja ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina i izrade godišnjih izvješća Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo uprave u okviru svoga djelokruga prikuplja i analizira podatke o ostvarivanju manjinskih prava na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji se odnose na:

- ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te na uporabu znamenja i simbola nacionalnih manjina
- zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i financiranje rada
- ukupan broj i spol službenika i namještenika te broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina koji su zaposleni u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- donošenje godišnjih planova prijama u službu i planiranju zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- stanje provedbe odgovarajućih odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

- nadzor i ostvarivanje prava na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u prvostupanjskim postupcima pred uredima državne uprave u županijama
- usklađenost statuta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s odredbama UZPNM-a i posebnih propisa

Osim praćenja i analiziranja ostvarivanja navedenih manjinskih prava na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo uprave prati i analizira podatke o ostvarivanju prava na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru i u tijelima državne uprave.

Podatke o ostvarivanju manjinskih prava na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz svoga djelokruga, Ministarstvo uprave prikuplja putem ureda državne uprave u županijama koji odgovarajuće podatke prikupljaju od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svoga područja.

PREGLED PROPISA ZA PRAĆENJE I ANALIZIRANJE OSTVARIVANJA PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA UPRAVE

RAVNOPРАВNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

- **Ustav Republike Hrvatske (članak 12. i članak 15. stavak 4.)**
- **Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (članak 12.)**
- **Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj**
- **Naputak za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj**

Ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, uz službenu uporabu hrvatskoga jezika i latiničnoga pisma, jamčeno je na područjima jedinica samouprave u kojima je ispunjen jedan od propisanih uvjeta:

- da pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje jednu trećinu stanovnika jedinice;
- da je ostvarivanje prava predviđeno (bilateralnim) međunarodnim ugovorima;
- da je ostvarivanje prava propisano statutom jedinice samouprave u skladu s odredbama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj;
- da je ostvarivanje prava na području jedinice samouprave stečeno prema propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine u jedinicama samouprave ostvaruje se:

- u radu predstavničkih i izvršnih tijela te u postupcima koji se vode pred upravnim tijelima jedinica samouprave u kojima se ostvaruje pravo na službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina; te

- u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja (tijela državne uprave, ustrojstvene jedinice središnjih tijela državne uprave, državna odvjetništva i javni bilježnici koji postupaju u prvom stupnju) i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, koji su ovlašteni postupati na područjima jedinica samouprave u kojima su, uz hrvatski jezik i latinično pismo, u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine.

Jedinice samouprave za područja kojih je utvrđeno, odnosno uređeno pravo na ostvarivanje prava na službenu ravnopravnu uporabu jezika i pisma dužne su ostvarivanje toga prava, kao i opseg ostvarivanja toga prava, urediti svojim statutima.

OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA NACIONALNIH MANJINA

- **Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (članak 13.)**
- **Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (članak 10.)**

Na područjima tradicionalno ili u znatnijem broju naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina, statutima jedinca samouprave propisuju se mjere kojima se omogućuje očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu pojedine nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Statutima općina i gradova u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine propisuje se da li se i kod kojih mjesta koriste tradicionalni nazivi mjesta ili lokaliteta.

UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

- **Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (članak 14. stavak 1.)**
- **Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (članak 14.)**

Nacionalnim manjinama jamči se sloboda uporabe svojih znamenja i simbola te obilježavanje svojih praznika. Nacionalne manjine mogu, uz službenu uporabu znamenja i simbola Republike Hrvatske, isticati svoje znamenje i simbole.

Jedinice samouprave svojim su statutima dužne propisati službenu uporabu i način korištenja zastave i simbola nacionalnih manjina.

ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U PREDSTAVNIČKIM TIJELIMA JEDINICA SAMOUPRAVE

- **Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (članci 20.–21.)**
- **Zakon o lokalnim izborima**

Pripadnicima nacionalnih manjina jamči se pravo na zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica samouprave:

- pripadnici nacionalne manjine koja u stanovništvu neke općine ili grada sudjeluje s najmanje više od 5% i manje od 15% ostvaruju pravo na zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave s najmanje jednim članom iz reda pripadnika te nacionalne manjine;
- pripadnici nacionalne manjine koja u stanovništvu neke općine ili grada sudjeluje s najmanje 15% ostvaruju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave, odnosno pravo na broj općinskih ili gradskih vijećnika koji je razmjeran udjelu pripadnika te nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika općine ili grada;
- pripadnici nacionalne manjine koja u stanovništvu neke županije sudjeluje s najmanje 5% ostvaruju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu te jedinice područne (regionalne) samouprave.

Jedinice samouprave u kojima pripadnici manjina ne čine većinu stanovništva mogu, neovisno o udjelu pripadnika određene nacionalne manjine u stanovništvu pojedine jedinice, svojim statutima urediti zastupljenost pripadnika nacionalne manjine ili nacionalnih manjina u svom predstavničkom tijelu, odnosno njihovu zastupljenost u većem broju od broja koji proizlazi iz njihovog udjela u ukupnom stanovništvu jedinice.

ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U IZVRŠNIM TIJELIMA JEDINICA SAMOUPRAVE

- **Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (članak 22. stavak 1.)**
- **Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (članak 41.a)**
- **Zakon o lokalnim izborima**

Pripadnicima nacionalnih manjina koji ostvaruju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica samouprave zajamčeno je i

pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima tih jedinica samouprave, odnosno pravo na jednog zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz reda nacionalnih manjina koji su predstavnici tih nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica samouprave.

Pravo na izbor svog predstavnika u izvršnom tijelu jedinice samouprave ostvaruju i pripadnici nacionalnih manjina kojima je to pravo propisano statutom jedinice, neovisno o udjelu pripadnika pojedine nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinice.

FUNKCIONIRANJE VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA

- **Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (članci 23. – 34.)**
- **Zakon o lokalnim izborima (članak 136.)**
- **Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (sukladno odredbi članka 136. Zakona o lokalnim izborima)**
- **Zakon o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina**
- **Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te obrascima za upis i izdavanje isprava**
- **Pravilnik o naknadi troškova i nagradi za rad članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina**

Pripadnici nacionalnih manjina, s ciljem unaprjeđivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu, imaju pravo birati vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama samouprave. Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina imaju savjetodavnu ulogu u jedinicama samouprave i biraju se radi ostvarivanja sudjelovanja pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima u općinama, gradovima i županijama za područja kojih se biraju.

Mogućnost ostvarivanja prava na izbor vijeća i predstavnika nacionalnih manjina ovisi o brojnosti pripadnika pojedine nacionalne manjine u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave:

- pravo na izbor općinskog ili gradskog vijeća nacionalne manjine imaju pripadnici nacionalne manjine koja u ukupnom stanovništvu jedinice lokalne

samouprave sudjeluje s najmanje 1,5% ili je u jedinici lokalne samouprave zastupljena s više od 200 pripadnika;

- pravo na izbor županijskog vijeća nacionalne manjine, odnosno vijeća nacionalne manjine Grada Zagreba imaju pripadnici nacionalne manjine koja je u jedinici područne (regionalne) samouprave zastupljena s više od 500 pripadnika;
- ako ne ostvaruju uvjete za izbor vijeća nacionalne manjine, a u stanovništvu jedinice samouprave sudjeluju s najmanje 100 pripadnika, pripadnici nacionalne manjine mogu izabrati općinskog, gradskog, odnosno županijskog predstavnika nacionalne manjine.

ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U UPRAVNIM TIJELIMA JEDINICA SAMOUPRAVE

DONOŠENJE GODIŠNJIH PLANOVA PRIJAMA U SLUŽBU I PLANIRANJE ZAPOŠLJAVANJA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U UPRAVNIM TIJELIMA JEDINICA SAMOUPRAVE

- **Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (članci 22. stavak 3.)**
- **Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (članak 56.a)**
- **Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (članci 9. i 19.)**

Pripadnici nacionalnih manjina koji imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinica samouprave, imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica.

Jedinice samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na zastupljenost u njihovim upravnim tijelima dužne politiku upošljavanja novih službenika, odnosno službenika koji se primaju na upražnjena radna mjesta provoditi na način koji će osigurati poštovanje prava pripadnicima nacionalnih manjina. Te su jedinice samouprave dužne u svojim planovima prijama u službu utvrditi popunjenost radnih mjesta u svojim upravnim tijelima pripadnicima nacionalnih manjina te planirati zapošljavanje potrebnog broja pripadnika nacionalnih manjina radi ostvarivanja zajamčene zastupljenosti. Pri raspisivanju natječaja za prijam u službu, jedinice samouprave u kojima nije osigurana zajamčena zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina dužne su to navesti u tekstu natječaja.

Radi ostvarivanja odgovarajuće zastupljenosti u upravnim tijelima jedinica samouprava, pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na prednost pri zapošljavanju u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima. Kandidati iz reda pripadnika nacionalnih manjina dužni su se u prijavama na natječaje pozvati na pravo na prednost pri zapošljavanju.

NOVI E-SUSTAV ZA PRAĆENJE PROVEDBE USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA UPRAVE

U okviru projekta „Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina“, Ministarstvo uprave je u travnju 2017. uspostavilo jedinstven e-sustav za praćenje provedbe UZPNM-a. Sustavom se osigurava efikasno praćenje stanja u području ostvarivanja prava nacionalnih manjina iz djelokruga Ministarstva uprave koja se ostvaruju na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

E-sustav je namijenjen za korištenje Ministarstvu uprave, Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, uredima državne uprave u županijama i Gradu Zagrebu te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje u isti unose odgovarajuće podatke o provedbi UZPNM-a.

Novim e-sustavom omogućava se korisnicima da tražene obrasce ispune online i pošalju na verifikaciju nadležnim uredima državne uprave u županiji putem e-sustava. Pritom se objedinjavanje podataka radi automatski u sustavu, a uredi državne uprave u županijama i Ministarstvo uprave imaju mogućnost praćenja napretka procesa popunjavanja obrazaca i dostave podataka u realnom vremenu.

E-sustav je izrađen kao moderna web aplikacija kojoj se pristupa preko poveznice dostupne na internetskim stranicama Ministarstva uprave. Stoga je za pristup do e-sustava potrebno imati računalo s pristupom na Internet i web preglednikom te korisničko ime i lozinku koju dodjeljuje Ministarstvo uprave i uredi državne uprave u županijama. Prijavom u e-sustav korisnicima su omogućene funkcije ovisno o ulozi koja im je u e-sustavu dodijeljena.

Slikovni prikaz dijelova i korisnika e-sustava

**KORISNICI U JEDINICAMA LOKALNE
I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE**

unos podataka o
praćenju

Web obrasci

kontrola
podataka

**E-SUSTAV ZA
PRAĆENJE I
IZVJEŠTAVANJE**

Web aplikacija

Središnja baza
podataka

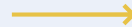

Izvještajni sustav -
obrada podataka

kontrola
podataka i
objedinjavanje

izvještaj

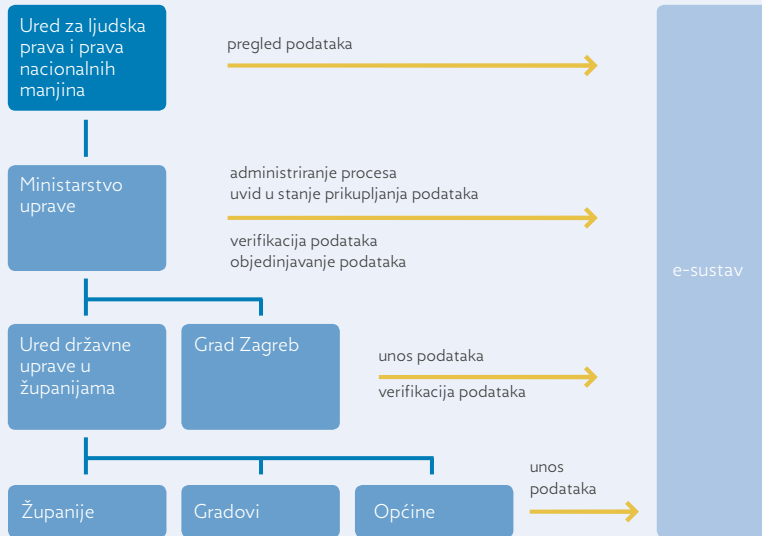

uprava.gov.hr

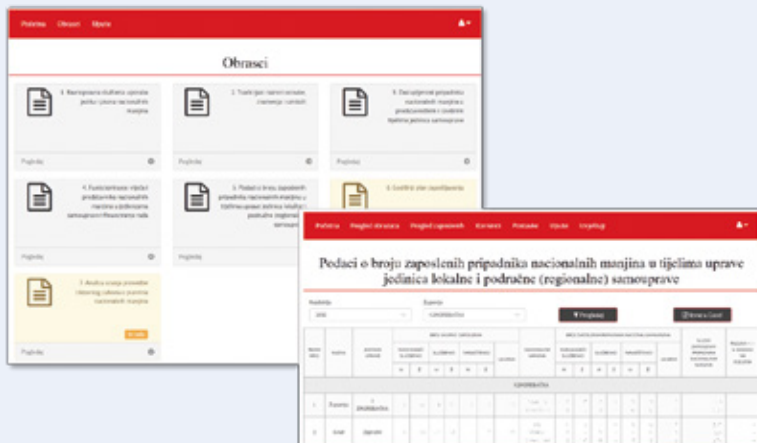
**MINISTARSTVO UPRAVE RH
URED ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA
NACIONALNIH MANJINA**

Slikovni prikaz korisnika e-sustava i njihove uloge

Slikovni prikaz sadržaja e-sustava

Ovaj projekt financira
Europska unija